

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

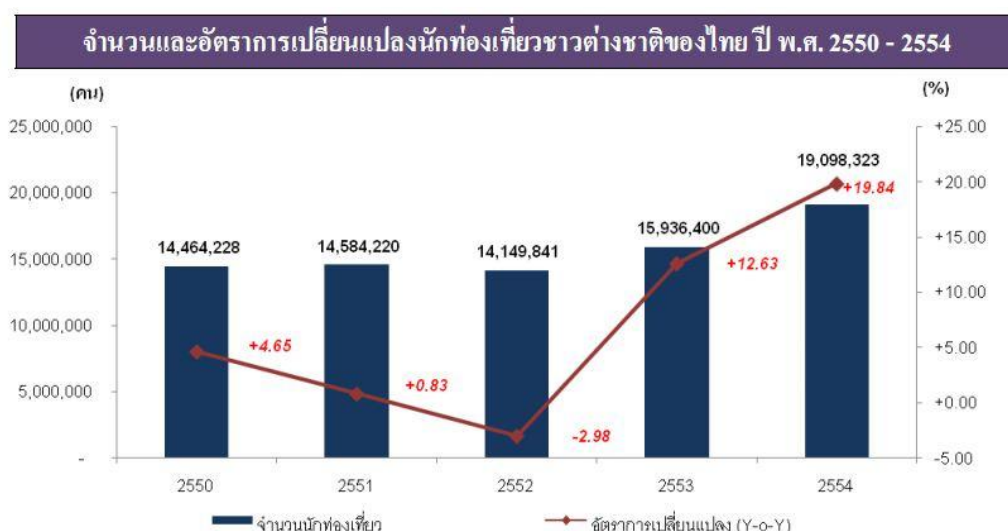
การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและประชาชนทุกระดับชั้น แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมีชื่อเสียง ย่อมเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวแล้วในแต่ละปีก็เป็นที่ยังคงให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมหาความเพลิดเพลินและหาความรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ ณ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ^๑

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้ประชาชน และเพิ่มรายได้ให้ประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายของรัฐบาลโดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย โดยเน้นการประสานงานระหว่างเครือข่ายภาครัฐกับภาคเอกชน กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ประโยชน์ทั้งต่อสถาบันครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม อันจะนำไปสู่การสร้างและกระตุ้นจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย^๒ จึงทำให้จำนวนของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีนักท่องเที่ยวจำนวน ๑๕,๐๕๘.๓๒๓ คน เพิ่มขึ้น ๓.๑๖๑.๕๒๓ คน หรือคิดเป็น ๑๕.๘๔% เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาโดยตลาดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด ๓ อันดับแรกได้แก่ มาเลเซีย จีน และญี่ปุ่น สำหรับรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๓๔,๕๕๑.๔๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑๔๑,๗๕๗.๓๗ ล้านบาท หรือคิดเป็น ๒๓.๕๒% จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากรายได้ของนักท่องเที่ยวในทุกภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ

^๑ พระมหาบุญพิเศษฐ์ จันทรเมือง, “การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอก ในเกาะรัตนโกสินทร์”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

^๒ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เว็บไซต์, ๒๕๕๑. อ้างถึงใน พระมหาบุญพิเศษฐ์ จันทรเมือง, “การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอก ในเกาะรัตนโกสินทร์”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

นักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออก และยุโรปที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวตลาดหลักที่รายได้เพิ่มขึ้น +๑๒.๕๒% และ ๑๘.๓๒% ตามลำดับ^๗

แผนภาพที่ ๑.๑ จำนวนและอัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔

ที่มา: สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวต่างชาติปี ๒๕๕๔และแนวโน้มปี ๒๕๕๕.
หน้า ๖

ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวจะมีความสำคัญหากแต่ผลกระทบของการท่องเที่ยวมิได้มีแต่เฉพาะด้านบวกเท่านั้นแต่ยังมีผลกระทบด้านลบ การพัฒนาและขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว มุ่งเน้นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว การดึงดูดเอาผลประโยชน์จากทรัพยากรให้ได้มากที่สุดโดยขาดการพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงการวางแผนและการจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีระบบในทิศทางที่ถูกต้อง ดังจะเห็นได้จากสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ปัญหามลภาวะ ปัญหาน้ำเสียปัญหาอาชญากรรม รวมไปถึงปัญหาด้านขยะอีกด้วย

ความเจริญเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในช่วงปีที่ผ่านมาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดหรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้คนไทยแถบนั้นๆมีรายได้สูงขึ้น ขณะที่ความเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวขยายตัวขึ้นเรื่อยๆปัญหาต่างๆก็มีความรุนแรงและเพิ่มเป็นทวีคูณตามมาเช่นเดียวกัน พื้นที่ของประเทศไทยเรามีฐานทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์เป็นทุนอย่างหนึ่ง รวมไปถึงสถานที่

^๗ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กรมการท่องเที่ยว, สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติปี ๒๕๕๔และแนวโน้มปี ๒๕๕๕, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท, ม.ป.ป.), หน้า ๓.

ท้องถิ่นต่างๆ แต่ปัจจุบันทุนที่เราถืออยู่กำลังถูกรีดรอนลงไปเรื่อยๆ ดังนั้นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ตามมาจึงเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันปัญหาด้านปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของประเทศไทย

จากข้อมูลของสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รายงานข้อมูลขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีปริมาณมูลฝอยชุมชนทั่วประเทศ ๓๕.๒๒๑ ล้านตันต่อวัน ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๔๑.๕๓๒ ล้านตันต่อวัน^๔

ปัจจุบัน ขยะมูลฝอยกำลังเป็นปัญหาสำคัญเกือบทุกที่ของประเทศและมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ สาเหตุเกิดจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว อัตราการเข้ามาท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ รวมทั้งในประเทศเอง มีความคึกคักขึ้นตามลำดับ การท่องเที่ยวรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น และวัดก็เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญเช่นเดียวกัน

วัดเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญเพราะมีพุทธศิลป์เป็นแหล่งสนใจ พุทธศิลป์เป็นทัศนูปกรณ์ในการสอนธรรมะได้อย่างยอดเยี่ยม ฉะนั้นเมื่อศึกษาความหมายของพุทธศิลป์ให้ลึกซึ้งลงไปแล้วจะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมทั้งสิ้น จึงเห็นว่าการอนุรักษ์ไว้นั้นมีคุณค่าทางการดำรงพระพุทธศาสนาไว้ และเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วย และยังเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของชาติดีขึ้นได้^๕ ฉะนั้นวัดจึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าเพราะเป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรมมีทรัพยากรทางกายภาพทรัพยากรทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

พระราชวรมุณี (ประยูร ปรุฑุโธ) ได้กล่าวว่า บทบาทของวัดในฐานะศูนย์กลางของสังคมนอกจากอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนแล้ว พอสรุปได้ดังนี้ เป็นสถานศึกษาสำหรับชาวบ้านส่งกุลบุตรมาอยู่รับใช้พระรับการฝึกอบรมทางศีลธรรม และเล่าเรียนวิชาการต่างๆ ตามที่มีสอนในสมัยนั้น เป็นสถานสงเคราะห์ ที่บุตรหลานชาวบ้านที่ยากจนได้มาอาศัยเลี้ยงชีพอยู่และศึกษาเล่าเรียนด้วย ตลอดถึงผู้ใหญ่ที่ขาดคนมาอาศัยเลี้ยงชีพและยังจะเป็นสถานพยาบาล ที่แจกจ่ายบอทยา และรักษาผู้เจ็บป่วยตามภูมิรู้ของคนสมัยนั้น วัดยังเป็นที่พักคนเดินทาง เป็นสโมสรที่

^๔ กรมควบคุมมลพิษ, “ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ – ๒๕๕๓, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: การจัดการมูลฝอย: http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_wastethai48_53.html [๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕].

^๕ สุภาพร วรพล, วัด : แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปกรรม, จุลสารการท่องเที่ยว ๒๕๔๖, (๒๕๔๖ กรกฎาคม – กันยายน), : ๔๘.

ชาวบ้านมาพบปะสังสรรค์ พักผ่อนหย่อนใจหาความรู้เพิ่มเติม วัดเป็นที่จัดงานเทศกาลและมหรสพต่างๆสำหรับชาวบ้าน ทั้งหมดที่เป็นใกล้เคียงข้อพิพาท เป็นที่ปรึกษาแก้ปัญหาชีวิตครอบครัวและความทุกข์ต่างๆ เป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรมที่รวบรวมศิลปกรรมต่างๆของชาติ ตลอดจนเป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์เป็นคลังพัสดุสำหรับเก็บของใช้ต่างๆที่ชาวบ้านจะได้ใช้ร่วมกัน เมื่อมีงานที่วัดหรือยืมไปใช้เมื่อตนมีงาน

เป็นศูนย์กลางการบริหารหรือปกครองที่กำนันผู้ใหญ่บ้านจะเรียกลูกบ้านมาประชุมกัน บอกแจ้งกิจกรรมต่างๆ(ในยามสงคราม อาจใช้เป็นที่พักนุมนุททหารด้วย) เป็นที่ประกอบพิธีกรรมหรือให้บริการด้านพิธีกรรมอันเป็นเรื่องผูกพันกับชีวิตของทุกคนในระยะเวลาต่างๆของชีวิตจึงกล่าวได้ว่า วัดเป็นทุกอย่างของสังคม เป็นศูนย์กลางที่รวมจิตใจประชาชน

ส่วนพระสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทนของวัดในบทบาทเหล่านี้ก็กลายเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งความเคารพเชื่อถือและการร่วมมือ โดยสมัยนี้วัดก็กลายเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศชาติ ในฐานะเป็นที่ยึดเหนี่ยวประชาชนให้มีความสามัคคีและให้รวมตัวกันเข้าเป็นหน่วยหนึ่งๆได้^๖

วัดหนองแขวง พระอารามหลวงเป็นศาสนสถานที่มีการพัฒนาทั้งทางด้านศาสนธรรม ศาสนบุคลล ศาสนวัตถุ และศาสนสถาน มาโดยลำดับ นับว่าเป็นแหล่งรวบรวมไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จนกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย^๗

วัดหนองแขวง เดิมชื่อวัดเหนือ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๓๓๒ พร้อมกับวัดกลาง และวัดธาตุ โดยท้าวเพี้ยเมืองแพน เจ้าเมืองคนแรก ณ บ้านบึงบอน (บึงแก่นนคร) พ.ศ. ๒๓๕๔ ท้าวจามบุตร ท้ายเพี้ยเมืองแพน เจ้าเมืองคนที่ ๒ ได้ย้ายเมืองไปอยู่บ้านดอนพันชาติ เขตเมืองมหาสารคาม (บ้านโนนเมือง ตำบลแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม) บ้านบึงบอนจึงกลายเป็นเมืองเก่าตั้งแต่นั้นมา^๘

วัดหนองแขวงเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวประจำจังหวัด นอกนั้นยังเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคอีสาน การที่เป็นวัดท่องเที่ยวได้ทำให้มีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาใน

^๖ พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๒๓), หน้า ๒๐๔-๒๐๗.

^๗ พระราชปรีดิเมธี (คุณ ขนฺติโก), ประวัติวัดเมืองขอนแก่น ของดีเมืองขอนแก่น วิถีชีวิตชาวบ้าน อีดิสิบสอง กองสิบสี่, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ๒๕๔๖), หน้า ๖.

^๘ หมอชิต, “สถานที่ท่องเที่ยวภาคอีสาน”[ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.mochit.com/place/343>, [๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕].

แต่ละวันโดยเฉลี่ย ๑๔๘ / วัน^๕ จากจำนวนของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทำให้เกิดปัญหาหลายด้านเช่น ด้านความสะอาดของสถานที่ ด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านสุขอนามัยห้องน้ำ และปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงสถานที่ทิ้งขยะที่ไม่เหมาะสม จากการเก็บจำนวนสถิติของสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ปี พ.ศ.๒๕๕๑ มีปริมาณขยะที่เก็บขนได้ อาทิตย์ละ ๓ ตัน และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี ๒๕๕๔ มีขยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยอาทิตย์ละ ๕ ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง จากสภาพปัญหาดังกล่าวหากไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างแน่นอน และในปี ๒๕๕๘ จะมีการรวมตัวของเหล่าประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกมาประชุมกันจะทำให้จำนวนประชากรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ถ้าหากปล่อยสภาพปัญหานี้ปรากฏให้เห็นอยู่ อาจส่งผลไม่ดีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างแน่นอน จากสภาพที่เกิดขึ้นต้องมีแนวทางในการแก้ปัญหามูลฝอยให้อย่างครบวงจร ครอบคลุมตั้งแต่ต้นจนจบด้วยหลักการบริหารขยะมูลฝอย ๕ R เพราะเป็นหลักการบริหารขยะมูลฝอยที่ทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย อันประกอบด้วย ๑) Reduce เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ๒) Repair เป็นการซ่อมแซมสิ่งของต่างที่เสียหาย ที่สามารถนำมาใช้ต่อได้ ๓) Reuse เป็นการนำขยะมูลฝอยกลับไปใช้ใหม่ ๔) Recycle เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่โดยการเข้ากระบวนการผลิตใหม่ และ ๕) Reject เป็นการกำจัดขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่

การบริหารจัดการขยะของวัดหนองแวง(พระอารามหลวง)ในปัจจุบันดำเนินการร่วมกัน ๒ ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการบริหารจัดการภายในวัดและส่วนที่สองคือส่วนของเทศบาลนครขอนแก่นที่รับหน้าที่ขนย้ายขยะมูลฝอยไปทำลาย ในแต่ละวันได้มีขยะมูลฝอยจำนวนมากทำให้ขยะล้นถังตกลงพื้นสร้างความไม่งามรวมทั้งกลิ่น ถึงขยะที่มีไม่เพียงพอต่อขยะที่มีจำนวนมาก ถึงขยะบางถังไม่ได้มาตรฐาน เจ้าหน้าที่ที่รับหน้าที่ทิ้งขยะก็ไม่มีจำนวนที่เพียงพอ จุลรวมขยะก็ต้องอยู่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งที่ดังดังกล่าวได้ทำให้เกิดความไม่สวยงามเพราะสถานที่ตั้งจุลรวมขยะตั้งอยู่ด้านหน้าของพระมหาธาตุ จุลรวมขยะยังได้ตั้งอยู่หลังเมรุของวัด และเมรุของวัดมีการทำพิธีอย่างไม่ขาด เลี้ยวไม่ได้ที่จะไม่ได้กลิ่นจากจุลรวมขยะดังกล่าว และใกล้เข้ามาที่อยู่ระหว่างกลางเมรุกับจุลรวมขยะมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ตั้งอยู่ แทนที่คนจะไปกราบไหว้พระอย่างมีปิติสุข แต่ต้องได้รับกลิ่นอันไม่พึงประสงค์จากจุลรวมขยะดังกล่าว นอกนี้จุลรวมขยะยังติดกับถนน ซึ่งถนนเส้นนี้คือถนนกลางเมือง การสัญจรของถนนเส้นมีความติดขัดเกือบตลอดวัน กลิ่นจากจุลรวมขยะได้สร้างความรำคาญให้แก่คนที่สัญจรผ่านไปผ่านมา

^๕ วัดหนองแวง(พระอารามหลวง), สมุดเชี่ยนเยี่ยมวัด, พ.ศ. ๒๕๕๔.

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาเพื่อจะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้มาเกี่ยวข้องการบริหารขยะของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) ซึ่งจะช่วยให้มีการบริหารจัดการขยะของวัดให้ดีขึ้น และจะมีผลต่อการบริหารจัดการขยะ โดยนำเอาข้อมูลที่ได้นำมากำหนดเพื่อหาวิธีใหม่ในการแก้ไขปัญหาขยะดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและคาดว่าจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษารุ่นนี้มุ่งศึกษา ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ประเด็นดังนี้ ความคิดเห็น นักท่องเที่ยว และ การบริหารขยะมูลฝอย โดยรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๑.เพศ ๒.อายุ ๓.อาชีพ ๔.ระดับการศึกษา

๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จากที่ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งออกเป็นด้าน ๑.ด้านอัตราการเกิดมูลฝอย ๒.ด้านการกักเก็บมูลฝอย และ๓.ด้านเก็บรวบรวมมูลฝอย

๑.๓.๓ ขอบเขตประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยววัดหนองแขง (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จากจำนวนนักท่องเที่ยวปี ๒๕๕๔ มีจำนวน ๕๔,๓๑๘ คน^{๑๑}

^{๑๑} วัดหนองแขง(พระอารามหลวง), สมุดเซ็นเยี่ยมวัด, พ.ศ. ๒๕๕๔.

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ วัดหนองแขวง (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านเวลา ทำการศึกษาระหว่าง ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึง มกราคม ๒๕๕๖

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อการบริหารจัดการของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อการบริหารจัดการของวัดหนองแขวง (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

๑.๔.๓ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

๑.๕.๔ นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของความรู้สึกรู้สึกของคนต่ออย่างใดอย่างหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่อยู่ภายใต้พื้นฐานของความรู้ สภาพแวดล้อม ประสบการณ์ ที่มีส่วนในการตัดสินใจต่อความคิดเห็นนั้น ที่มีทั้งดีและไม่ดี ที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของวัดหนองแขวง (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนาน ที่เดินทางเข้ามาเที่ยวชมวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดของนักท่องเที่ยวที่มีมาเที่ยวชมภายในวัดเกี่ยวกับการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการกิจการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหารอันได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการต่อขยะของวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ขี้เถ้า มูลสัตว์ และซากสัตว์ รวมถึงวัตถุอื่น ซึ่งพบเห็นบนถนน ตลาดสถานที่ท่องเที่ยว และที่อื่นๆ ที่อยู่ภายในวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การบริหารขยะมูลฝอย หมายถึง การดำเนินการที่มีวิธีการ ขั้นตอนเกี่ยวกับการควบคุมขยะมูลฝอยทั้งหมดเช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ขี้เถ้า มูลสัตว์ และซากสัตว์ รวมถึงวัตถุอื่น ซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาดสถานที่ท่องเที่ยว และที่อื่นๆ และการควบคุมอัตราการเกิดของขยะมูลฝอย ด้านการกักเก็บขยะมูลฝอย และด้านการรวบรวมขยะมูลฝอย โดยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพ ของวัดหนองแขวง (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ด้านอัตราการเกิดมูลฝอย หมายถึง ที่มาของขยะมูลฝอยมาจากนักท่องเที่ยวเป็นหลัก นอกจากนี้ยังขึ้นกับฤดูกาล และจำนวนวัดหยุด ควบคู่กับการเกิดของขยะมูลฝอยคือการลดปริมาณขยะมูลฝอย หนึ่งในหลักการบริหารขยะ 5 R คือ Reduce เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ไม่ว่าจะเป็นการใช้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้ การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ผู้ทิ้งขยะมูลฝอย รวมไปถึงสื่อที่จะช่วยให้ข้อมูลถึงผู้ที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้ได้รับข้อมูลของการลดปริมาณขยะมูลฝอย ภายในวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ด้านการกักเก็บขยะมูลฝอย หมายถึง ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยจากผู้ทิ้ง ถังรองรับขยะมูลฝอยต้องมีอย่างเพียงพอ มีฝาปิดมิดชิด ไม่ชำรุดสามารถป้องกันสัตว์คุ้ยหาเศษอาหารและแมลงวันตอมได้ ภาชนะต้องแยกเป็นประเภทของขยะ ต้องมีความสวยงาม มีความกลมกลืนกับสถานที่ เพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม ที่ตั้งอยู่ภายในวัดหนองแขวง(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ด้านเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย หมายถึง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากถึงรองรับ เพื่อที่จะนำไปทิ้งหรือทำลายที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ถึงรวบรวมขยะมูลฝอยต้องมีปริมาณเพียงพอ แข็งแรง สวยงาม ตั้งในสถานที่เหมาะสม โดยคำนึงความสวยงาม ความสะอาดเป็นสำคัญ ที่ตั้งอยู่ภายในวัดหนองแขว(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๓.๑ ได้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขว(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓.๒ ได้ทราบถึงความแตกต่างทางความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขว(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓.๓ ได้ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขว(พระอารามหลวง)อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑.๓.๔ สามารถนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารขยะมูลฝอยของวัดหนองแขว(พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นให้ดียิ่งขึ้น